

Handläggare:
Tina Heinsoo, 50825602

Till
Socialtjänstnämnden

**Förslag till yttrande över motion av Kristina Axén Olin (m), Peter Lundén Welden (m) och Christer G Wennerholm (m) om den havererade psykvården
(1 bilaga)**

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden beslutar överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remiss över motion av Kristina Axén Olin (m), Peter Lundén Welden (m) och Christer G Wennerholm (m) om den havererade psykvården.

Dag Helin

Vera Josefsson

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom socialtjänstförvaltningens stab för utredning och projekt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat rubricerad motion från Kristina Axén Olin (m), Peter Lundén Welden (m) och Christer G Wennerholm (m) om den havererade psykvården till stadsledningskontoret, stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Skarpnäck och Skärholmen samt landstingets hälso- och sjukvårdsutskott. Remissvar ska lämnas senast den 24 september 2004.

Motionen

I motionen behandlas flera frågor som berör landstingets verksamhet bl a utbyggnad av fler slutenvårdsplatser, valfrihet att söka vårdgivare samt att den psykiatriska verksamheten i Stockholms län överförs till primärkommunerna. Vidare behandlas frågor om lagändringar för tvångsvård och kriminalvård. Motionen tar också upp frågor som ökad satsning på personliga ombud och utbyggnad av boendeformer för psykiskt funktionshindrade.

Motionärernas förslag till kommunfullmäktige är:

- Att Stockholms stad uppvakter Stockholms läns landsting om vikten av att skapa fler psykiatriska vårdplatser.
- Att tillsammans med Stockholms läns landsting förstärka satsningen på personliga ombud och mellanvårdsformer.
- Att begära överläggningar med social- och justitieministern i syfte att reformera rättspsykiatri och resurserna till polisen.
- Att tillsammans med Stockholms läns landsting begära överläggningar med regeringen om överförande av ansvaret för den psykiatriska vården i Stockholms län till primärkommunerna.
- Att uttala att landstinget på sikt bör avvecklas.

Motionen bilägges i sin helhet, bilaga 1.

Förvaltningens synpunkter

I motionen tas upp frågan om tillgången till vårdplatser inom psykiatri. Förvaltningens uppfattning i dessa frågor har tidigare redovisats och har följande innebörd. Vårdtiderna inom slutenvården har blivit korta och många blir utskrivna så tidigt att öppenvården och socialtjänsten inte kan erbjuda det stöd och behov av insatser som dessa personer har. Alternativet i nuläget blir ofta en placering i ett hem för vård eller boende, HVB. Förvaltningen har svårt att bedöma hur stort behovet av slutenvårdsplatser är. Däremot delar förvaltningen motionärernas synpunkter på att det behövs vårdformer i öppenvården som en ”mellanvårdsform” mellan slutenvården och socialtjänstens. I dessa vårdformer kan ett samarbete byggas upp och gemensamma insatser planeras inför övergång till eget boende. Dessa vårdformer skulle också kunna användas då återinsjuknande sker eller om det behövs vård under kortare tid.

När det gäller tvångslagstiftningen anser förvaltningen att de tvångslagar som idag finns ger möjlighet att agera med tvångsinsatser. Dessa lagar innebär ett frihetsberövande och regelverket syftar till att både skydda den enskilde och samhället. Att införa tvång inom öppenvården kan vara tveksamt enligt förvaltningen. Det är viktigt att medicinering fungerar och att vården följs upp, men detta kan enligt förvaltningen förbättras redan nu med bättre rutiner och regler för samverkan mellan slutenvård och öppenvård och socialtjänst. En uppbyggnad av sk ”sviktplatser” i öppenvården skulle kunna vara ett led i att förbättra uppföljning och kontakt för personer som har stort behov av omvårdnad och medicinering. Erfarenheter från vården visar att ett förtroendefullt förhållande mellan brukaren och vårdgivaren är nödvändigt för goda resultat. Öppenvården ska kunna fungera som ett stöd i olika situationer och att införa tvångsinslag kan skrämja bort många som behöver hjälp. Denna fråga behöver utredas närmare enligt förvaltningen.

Förvaltningen delar dock motionärernas synpunkter att det idag saknas en rättspsykiatrisk vårdkedja. Det uppstår ofta diskussioner mellan huvudmännen om ansvarsförhållanden under permissionstiden. Kommunen upplever också att många personer skrivs ut snabbt på permissioner med en bristfällig uppföljning från rättspsykiatrin och ett ökat ansvar för kommunen både vad avser insatser och kostnader.

Det är angeläget att hitta rutiner för gemensam planering av insatser och också en kostnadsfördelning mellan huvudmännen. Mellan staden och landstinget pågår arbete med att ta fram en överenskommelse som reglerar rutiner kring gemensam vårdplanering, ansvarsförhållanden och kostnadsansvar för respektive huvudman. Arbetet omfattar personer med psykiska funktionshinder såväl som personer som också har ett missbruksproblem.

Under kompetensfondens ledning startas gemensam utbildning för anställda inom stadens enheter för psykiskt funktionshindrade och landstingets psykiatriska enheter. Utbildningen syftar till en ökad samverkan i stödet till psykiskt funktionshindrade.

Under året har presenterats en fokusrapport med förslag till modell för vården och omvårdnaden av personer med psykiska funktionshinder och beroendeproblematik. I det arbetet har representanter för kommuner, kriminalvård m fl deltagit. I den fortsatta planeringen ingår att sprida kunskaper om bra behandlings- och stödmeter samt betydelsen av ett gemensamt förhållningssätt och samtida insatser i stödet till dessa personer. Ett gemensamt arbete med ovanstående inriktning har inletts.

Det finns totalt 26 personliga ombud i Stockholms stad. Två av dessa arbetar speciellt mot hemlösa med psykiska funktionshinder. Förvaltningens uppfattning är att dessa ombud kan vara till stort stöd för den enskilde i kontakter med myndigheter och samordning av insatser. Förvaltningen anser dock att den nuvarande verksamheten med personliga ombud behöver följas upp och utvärderas innan man tar ställning till utökning av verksamheten.

Förvaltningen instämmer i kravet på att det behövs fler boendeformer för psykiskt funktionshindrade. I staden pågår en planering av sådana boenden, men denna motsvarar inte det behov som finns. Det behövs olika varianter av boenden så att också andra boende-

former än gruppboenden tillkommer. Enligt förvaltningen måste det aktiva arbetet med utbyggnaden som pågår i staden fortsätta och också intensifieras. Socialtjänstnämnden har sedan tidigare hemställt hos kommunstyrelsen om översyn av utformningen och riktlinjerna för utbetalning av stimulansmedel till utbyggnad av bostäder med särskild service för funktionshindrade. Detta mot bakgrund av att dagens regler är begränsade till gruppboenden och inte omfattar andra former av boenden som ofta passar psykiskt funktionshindrade mycket bra, såsom t ex serviceboenden och olika stödboendeformer. Som tidigare nämnts måste diskussioner också föras med landstinget om hur man i samverkan kan driva boenden för de personer som behöver ett omfattande stöd i form av vård, behandling och omvårdnad.

Förvaltningen föreslår att socialtjänstnämnden överlämnar förvaltningens synpunkter i detta ärende som svar på motion från Kristina Axén Olin (m), Peter Lundén Welden (m) och Christer G Wennerholm (m) om den havererade psykvården

-----